

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2007	
SAKSNR.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/MHG
DOK.NR. 911	ARKIVKODE:

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200705911

Vår ref
07/1315- KJN

Dato
01.11.2007

Forskrift til den nye offentlighetsloven - Høring

Vi viser til brev av 4. september 2007 med vedlegg angående ovennevnte.

Saken har vært forelagt Samferdselsdepartementets underliggende etater – Jernbaneverket, Statens jernbanetilsyn, Luftfartstilsynet, Statens havarikommisjon for transport, Post- og teletilsynet og Statens vegvesen Vegdirektoratet.

Vedlagt oversendes uttalelser fra Vegdirektoratet og Post- og teletilsynet.

Til forskriftsutkastet § 1 Unntak frå verkeområdet til offentleglova

Samferdselsdepartementet viser til at det i utkast til § 1 i forskriften fremgår at offentleglova ikke skal gjelde for bl.a. Posten Norge AS.

Det heter i høringsnotatet følgende: ”*Posten Norge AS ville truleg falle utanfor lova allereie etter § 2 første ledd andre punktum, men det kan likevel vere grunn til å klargjere dette.*”

Samferdselsdepartementet vil i denne sammenheng vise til at vi i brev av 25. mai 2005 til Justisdepartementet har forutsatt at NSB AS, p.g.a. at selskapet driver i næring i direkte konkurranse med, og på samme vilkår som private, vil være omfattet av unntaket i loven § 2 første ledd. Vi har så langt ikke sett at Justisdepartementet har hatt merknader til dette. Vi er imidlertid gjort kjent med kontakt mellom NSB v/Otto Roheim og Justisdepartementet v/Magnus Greåker der det ble uttrykt at Samferdselsdepartementet eventuelt må spille inn dette dersom det ønskes unntak for NSB AS. På denne bakgrunn ber vi om at dersom det er tvilsomt om NSB AS omfattes av offentleglova, bør det i likhet med Posten Norge AS, presiseres i forskriften at offentleglova ikke gjelder for NSB AS.

Samferdselsdepartementet vil videre be om at det vurderes unntak for selskapet Uninett Norid (Norid) som er datterselskap av Uninett AS. Norids virksomhet er regulert av Samferdselsdepartementet (SD) gjennom domeneforskriften og Post- og teletilsynet (PT) er tilsynsorgan. Uninett er eid av KKD og omfattes ikke av unntaksreglene i loven. *Konsernets*

Postadresse:
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90 / 22248111
Org. nr.:
972 417 904

Plan- økonomi- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks:
22 24 56 11

Saksbehandler:
Kjersti Nikolaysen
22 24 81 46

virksomhet vil derfor omfattes av offentliglovas krav til innsyn mv. Også Norids virksomhet vil i utgangspunktet falle inn under hovedregelen. Norid har enerett over administrasjonen av toppdomenet .no.

Vi mener at det med hjemmel i lovens § 2 *tredje ledd, andre punktum* bør vurderes å unnta Norid fra lovens virkeområde. Bestemmelsen fastslår at dersom det vil gjelde unntak for innsynsretten for det alt vesentlige av dokumentene til virksomheten og særlig tungtveiende hensyn tilsier det, kan selvstendige rettssubjekter eller visse dokumenter hos rettssubjektet unntas fra loven ved forskrift.

Norid behandler en lang rekke søknader fra organisasjoner om tildeling av domenenavn. Vi antar at før en søknad innvilges, vil den måtte unntas med hjemmel i offentlighetslovens § 13, jfr. forvaltningslovens § 13, første ledd nr. 2) – forretningshemmeligheter. Dersom søknaden blir avslått, vil også dette kunne måtte unntas med hjemmel i § 13, første ledd nr. 2), særlig i de tilfeller hvor avslag er gitt som følge av en faktisk feil ved søknaden, slik at søknad må sendes inn på nytt. Innsyn i avslaget vil i slike tilfelle kunne misbrukes av andre (spekulanter) som selv ønsker å få tilgang til domenet med tanke på etterfølgende salg til opprinnelig søker. På samme grunnlag bør også klagesaker som behandles av Norid unntas offentlighet til de er avgjort.

Ifølge våre opplysninger, blir størsteparten av informasjon ut over dette som er knyttet til Norids virksomhet (positive avgjørelser i ferdigbehandlede saker og resultatet av ferdigbehandlede klager), allerede nå offentliggjort via Norids hjemmesider, se også høringsuttalelse av 26. oktober 2007 om dette fra Norid pkt. 3.1 og 3.2. Dette er i overensstemmelse med at prinsippene i domeneforskriften og kravet til at tildelingsreglene ivaretar åpenhet og transparens (domeneforskriftens § 3). Samferdselsdepartementet vurderer det derfor slik at hensynene bak offentlighetsprinsippet og formålet med den nye offentliglova dermed allerede langt på vei ivaretas ved gjeldende regulering av Norid gjennom domeneforskriften.

Vi gjør videre oppmerksom på at hensynet til effektivitet var tungtveiende i forhold til de vurderinger som ble gjort ved utarbeidelsen av domeneforskriften, herunder at man valgte ikke å legge offentligrettslige rammer rundt Norids registreringsvirksomhet. Vi er av den oppfatning at det fortsatt må kunne legges til grunn at effektivitet er kritisk for brukerne i domenemarkedet. Det vises i den forbindelse til at domenebruken er tett knyttet til raskt voksende internettbruk. Hensynet til effektivitet taler etter vårt syn mot å pålegge Norid krav til offentlighet rundt administrasjonen av toppdomenet .no ut over det som allerede i dag sikres gjennom domeneforskriften.

Vi har merket oss at lovens § 2 *annet ledd, første punktum* også åpner for unntak i den forstand at loven ikke får anvendelse på selvstendige rettssubjekter som hovedsakelig driver næring i direkte konkurranse med og på samme vilkår som private. Vi har foretatt en vurdering av om Norid som følge av sin posisjon i domenemarkedet, der Norid har enerett over administrasjonen av toppdomenet .no., faller inn under unntaksbestemmelsen § 2 annet ledd, første punktum og dermed er utenfor lovens virkeområde. Ifølge opplysninger fra Post- og teletilsynet er det en viss konkurranse mellom Norid og administratorer av andre toppdomener (.com, .biz etc). Norid har likevel en monopollignende stilling ettersom domener under .no kan ses på som et eget marked. Samtidig kan Norid vanskelig sies å utøve sin

virksomhet på samme vilkår som private ettersom Norid er underlagt nasjonal rammeregulering, noe de utlandske aktørene som forvalter andre toppdomener ikke er. På dette grunnlag mener vi ikke at det er noe som tilsier at konkurransesituasjonen til Norid fører til at Norid er unntatt fra lovens virkeområde etter lovens § 2 annet ledd, første punktum.

Samferdselsdepartementet ber derfor om at det med hjemmel i § 2 tredje ledd, andre punktum tas inn en bestemmelse i offentligforskrifta som unntar Norid fra lovens virkeområde. Alternativt foreslås, at det som et minimum tas inn en bestemmelse som uttrykkelig unntar dokumenter og tilhørende journalinnførsler som gjelder søknader om registrering av domenenavn under toppdomenet .no og hos Uninett Norid fra virkeområdet til offentliglova. Unntaket vil da ikke gjelde for positive avgjørelser. Det vises til tilsvarende bestemmelse i utkast til forskrift § 1, d) som er foreslått å gjelde for søknader til Innovasjon Norge. I tillegg bør tilsvarende unntak fra virkeområdet til offentliglova gjelde for klagesaker som behandles av Norid inntil de er avgjort.

Til forskriftsutkastet § 4 Betaling for innsyn

Post- og teletilsynet stiller spørsmål ved om det vil være regningsvarende å ta betalt for avskrifter, utskrifter og kopiering der innsynet omfatter over 100 ark.

Samferdselsdepartementet vil vise til at bestemmelsen bare gir en adgang til å ta betalt, og ikke noe påbud. Vi mener imidlertid bestemmelsen, dersom man først skal åpne for slik betaling, bør være enkel og ikke innebære unødig merarbeid eller merkostnad. Det bør derfor vurderes en mer sjablongmessig bestemmelse, for eksempel slik: "Det kan krevjast betaling for innsyn i form av avskrifter, utskrifter eller kopiering til papir og utsending når talet overstig hundre ark i éi sak. I slike tilfelle kan organet krevje *eit gebyr for heile ekspedisjonen (inklusive porto) på kr. 50*. Dersom same person . . . ."

Til forskriftsutkastet § 6 Tilgjengeleggjering av journalar på Internett

Vegdirektoratet er generelt positive til tiltak som kan øke muligheten for innsyn og har selv allerede gjort journalen tilgjengelig på internett. Direktoratet ser at økt tilgjengelighet kan øke antall innsynsbegjæringer, men viser til at den nye loven legger opp til en styrking av innsynsretten. For best mulig å innfri lovens intensjoner, mener direktoratet at det ikke bør settes for mange begrensninger på den journalen som legges ut.

Samferdselsdepartementet vil vise til at det i utkastet ikke er foreslått å avgrense i hvilken grad det skal være mulig å søke på personnavn eller om det skal være mulig å søke på innholdet i de elektroniske journalene ved hjelp av eksterne søkermotorer som f. eks Google, AltaVista eller Kvasir.

Samferdselsdepartementet er av den oppfatning at søkerfunksjonaliteten bør avgrenses slik at det ikke bør være mulig å lese en henvendelse fra en privatperson til en offentlig virksomhet ved å søke på vedkommendes navn i f. eks Google. Det er viktig å sikre at ikke opplysninger om enkeltpersoners henvendelser til det offentlige, klagesaker etc. kan sammenstilles og spres på internett.

Slik vi ser det vil offentlig journal som kun er tilgjengelig på en felles portal likevel innebære en betydelig utvidelse av dagens ordning. Dette vil også være en bedre ordning enn å gjøre journalen søkbar fra eksterne søkemotorer. Selv om journalen kun gjøres tilgjengelig via en

felles portal og ikke ved hjelp av eksterne søkemotorer vil det være nødvendig å begrense søkefunksjonaliteten med hensyn til personopplysninger, taushetsbelagte opplysninger m.v. Dersom personvern hensynet oppleves ikke å bli tilrekkelig ivaretatt, vil det kunne svekke tilliten til det offentlige. Samferdselsdepartementet støtter derfor en ordning hvor man for eksempel etter en tid ikke lenger kan søke på navn samt at visse personopplysninger aldri vil være en del av journalen.

Samferdselsdepartementet vil avslutningsvis vise til at en tilgjengeliggjøring av journalen på internett må forventes å medføre en vesentlig økning i antall innsynsbegjæringer. Dette vil bl.a. føre til at store saksbehandlingsressurser forbrukes til gjennomlesing og sladding før innsyn kan gis. Etter vår oppfatning er ikke de økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med dette utredet i tilfredsstillende grad, jfr. Utredningsinstruksen pkt. 2.3, særlig pkt. 2.3.1.

Til offentleglova § 27 Forskriftsheimel, jf. forskriftsutkastet § 1 eller § 9

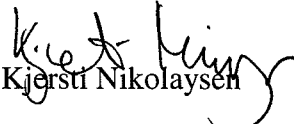
Samferdselsdepartementet vil vise til offentleglova § 23 som åpner for at tilbud og protokoll etter regelverk som er gitt i medhold av lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser kan unntas offentlighet inntil valg av leverandør er gjort. Samferdselsdepartementet bruker nær 500 mill. kr per år på å kjøpe ulønnsomme flyrutetjenester, men disse anskaffelsene er formelt sett ikke hjemlet i lov om offentlige anskaffelser, men i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart § 16-1. I medhold av denne bestemmelsen er det gitt et anskaffelsesregelverk som er særlig tilpasset det underliggende liberaliseringsregelverket for flyselskapers etablering av flyruter (forordning (EØF) nr. 2408/92).

Statens forhandlingsposisjon er like viktige ved disse anskaffelsene som ved de anskaffelsene som er formelt hjemlet i lov om offentlige anskaffelser. For å gjøre det mulig for Samferdselsdepartementet å unnta tilbud og protokoller fra offentlighet ved kjøp i medhold av luftfartsloven, ber vi om at det med hjemmel i offentleglova § 27 første ledd tas inn en slik bestemmelse i den nye forskriften. § 27 første ledd tilsvare § 11 annet ledd i den gjeldende offentlighetsloven, og denne bestemmelsen er i sin tur hjemmel for forskrift 14. februar 1986 nr. 251 kap. V, pkt. 12 – altså forløperen til den bestemmelsen som nå er tatt inn i offentleglova § 23 tredje ledd.

Vi mener det vil være hensiktsmessig om ytterligere spørsmål om bakgrunn og utforming av en slik unntaksbestemmelse drøftes direkte mellom saksbehandlerne i Justisdepartementet og Samferdselsdepartementet.

Med hilsen

Karl Halvorsen e.f.

Kjersti Nikolaysen

2 vedlegg

Kopi: Vegdirektoratet, ref.: 2007/119864-003
Post- og teletilsynet, ref.: 0704383-2-008